

Hoe starten we een regionale VON-werkgroep?

In *Moer* 1978: 3 schreef ik een artikeltje over het wel en wee van de regionale VON-groepen. Uit reacties daarop is gebleken, dat er wel behoefte bestaat aan wat duidelijke aanwijzingen of suggesties voor leden die in hun eigen omgeving met een VON-werkgroep willen beginnen. Doormiddel van de hieronder geformuleerde *opstart-instructie* probeer ik aan die behoefte tegemoet te komen.

- 1 Zorg dat je met een groepje bent van *minstens drie* leden. Samen vorm je een kleine kern-groep en je moet ervan op aan kunnen, dat ieder lid daarvan minstens één seizoen mee wil werken aan het organiseren van VON-activiteiten in de eigen omgeving.
- 2 Maak een voorlopige begrenzing van je regio. (Bijvoorbeeld: de stad Amsterdam; óf Nijmegen met een kring van 15 km daaromheen; óf de provincie Noord-Brabant.)
- 3 Vraag bij de VON-administratie een adressenlijst van alle VON-leden in de gekozen regio.
- 4 Verander eventueel de begrenzing, als blijkt dat er iets te weinig VON-leden in het gekozen gebied wonen. (Te weinig is m.i. *minder* dan veertig.)
- 5 Maak een plan voor een eerste bijeenkomst. Geschikte datum (denk bijvoorbeeld om voetbal-, koop- en andere feestavonden). Geschikte plaats. (Een school? Niet iedere

school komt in aanmerking.)

Kies voor die bijeenkomsten wel een (actueel) taalonderwisthema (a), maar plan ook tijd voor een bespreking over de opzet van de regionale activiteiten (b).

- 6 Zoek, bij voorkeur in de eigen omgeving, naar iemand die het thematisch gedeelte van de avond wil verzorgen.
- 7 Schrijf een uitnodigingsbrief aan alle adressen van de regiolijs. Noem in die brief de twee belangrijkste agendapunten (zie 5) en geef alvast een indruk van de mogelijke activiteiten voor een regionale groep:
 - thema-avonden,
 - Moer-avonden,
 - VON-café,
 - Moedertaaldagen,
 - taalmarkt,
 - regionale conferentie.
- 8 *Eerste bijeenkomst*
Maak de bezoekers duidelijk, dat het om twee dingen gaat:
 - a Inleiding en discussie of andere activiteiten rond een taalonderwisthema.
 - b Beantwoording van de vraag: Gaan we verder en hoe?
(Reserveer vooral voldoende tijd voor b.)
- 9 Probeer tijdens de eerste bijeenkomst de werkgroep (zie 1) al uit te breiden tot ca 6 personen.
- 10 Bespreek in de werkgroep achteraf de eerste bijeenkomst en maak dan een seizoenplan.
- 11 Maak binnen de werkgroep een *taakverdeling*. Kies in ieder geval een penningmeester en zorg voor een vast contactadres.
- 12 Maak een voorlopige begroting:
Welke activiteiten kosten hoeveel geld?
Wat zullen de administratieve kosten zijn (porti, stencilwerk, etc.)?
Welke bijdrage wordt gevraagd van de deelnemers?
- 13 De eerste onkosten worden door de vereniging vergoed. Neem contact op met de penningmeester in verband met mogelijke subsidiëring: Gerard Cliteur, Tuinwijklaan 6, 2012 Haarlem; tel. 023 – 28 05 44.
- 14 Maak plannen voor eerstvolgende bijeenkomsten duidelijk bekend:
 - Toesturen aan alle VON-regio-leden.
 - Toesturen aan alle scholen voor kleuter-, lager, en voortgezet onderwijs in de eigen regio.

- Publikatie in VON-info. NB *Tijdig* toesturen aan mijn adres. *Moer* verschijnt in het begin van de maanden februari, april, juni, augustus, oktober en december; de kopij moet telkens anderhalve maand daarvoor ingeleverd zijn.

15 Publiceer in VON-info ook van tijd tot tijd verslagen van de regionale bijeenkomsten.

Tenslotte: In bovenstaande punten staat natuurlijk nog niet de helft van wat allemaal nodig is om het regionale werk goed van de grond te krijgen. Bij elk punt had ik mijn telefoonnummer kunnen plaatsen voor eventuele toelichting. Ik plaats dat telefoonnummer wel met nadruk hier aan het eind. Binnen het bestuur heb ik o.a. als taak de veldactiviteiten te behartigen, en ik doe dat graag, omdat de ervaringen met VON-Nijmegen me heel wat geleerd hebben.

Bel me dus gerust op naar aanleiding van de bovenstaande punten, voor andere organisatorische suggesties, voor ideeën in verband met activiteiten of thema's, voor namen van geschikte 'inleiders' (ofwel andere VON-leden die *ook* wat te bieden hebben), enzovoort.

Veel succes!

Johan Eimers
Groenestraat 49
Nijmegen
tel. 080 - 55 62 11

Commissies en werkgroepen binnen de VON

Binnen de VON bestaan werkgroepen en commissies, die we hier in een willekeurige volgorde opsommen. We vermelden daarbij tevens naam en adres van de contactpersonen.

- Regionale werkgroep VON-Groningen.
Janet Jansen-Kremer, Rijksstraatweg 382, Haren, tel. 05906 - 13 37.
- ACLO-M volggroep.
Jan Smits, 1e Van der Helststraat 19 III, Amsterdam, tel. 020 - 71 14 60.
- LBO-coördinatiegroep.
Paul van der Pol, Zaanenlaan 102, Haarlem, tel. 023 - 26 55 65.
- Werkgroep Pedakne.
Betsie Smit-Wessendorp, Sarphatistraat 177 III, Amsterdam.

- Ko-Lo-werkgroep.
Ellen Loos, Abr. Kuyperweg 35, Dordrecht, tel. 078 - 7 09 27.
- Werkgroep Volwassenenonderwijs.
Lidy Otto, Walraven van Hallhof 24, Soest, tel. 02155 - 1 63 90.
- Conferentiecommissie 1979.
Emile Nielen, De Beaufortweg 6, Doorn, tel. 03430 - 43 38.
- Redactieraad VON-boeken.
Paul Kuyper, Ringdijk 16, Amsterdam.
- Redactie Interkom.
Hans Vergeer, Hakfort 846, Amsterdam-Bijlmer.
- Moer-redactie.
Guus de Bakker, Wilhelminalaan 40, Bilthoven, tel. 030 - 76 43 28.
- VON-bestuur.
Lidy Otto, Walraven van Hallhof 24, Soest, tel. 02155 - 1 63 90.
- Werkgroep KO.
Gerard Cliteur, Tuinwijklaan 6, Haarlem, tel. 023 - 28 05 44.

De laatstgenoemde werkgroep bestaat pas twee maanden; zie het bericht over de oprichting ervan in deze VON-info. Er bestaan plannen om een werkgroep 'Nederlands als vreemde voertaal' op te richten. Meer hierover kunt u lezen in een volgende *Moer*.

We vroegen de andere groepen om een overzicht van hun plannen en activiteiten. Van de eerste vijf staat dat overzicht hieronder. De andere volgen mogelijk in een volgende *Moer*-aflevering.

Regionale werkgroep VON-Groningen

Het afgelopen jaar hield de werkgroep zich bezig met het organiseren van een regionale conferentie. In *Moer* 1978: 3 stond daarvan al een verslagje. Het daar beloofde uitgebreide inhoudelijk verslag komt binnenkort.

Voor de komende jaren heeft VON-Groningen de volgende plannen:

- 18 november, forum over ontleden op de basisschool, samen met *Levende Talen*.
- 9 december, Moedertaaldag.
- voorjaar 1979, Moedertaaldag. Eventueel als voorbereiding op de landelijke VON-conferentie.
- najaar 1979, Moedertaaldag.
- voorjaar 1980, regionale VON-conferentie.

ACLO-M volggroep

Vroeger was dit de Volggroep CMM. De CMM (Commissie Modernisering Moedertaalonderwijs) is opgeheven en zal vervangen worden door de Adviescommissie Leerplanontwikkeling Moedertaal (ACLO-M). De oprichting van de ACLO-M laat nu al ruim een jaar op zich wachten.

De volggroep CMM/ACLO-M heeft de laatste maanden al haar energie gestoken in het voorbereiden van het themanummer van *Moer* dat de lezer nu in handen heeft. Voor de meeste leden van de volggroep was het werken aan dit nummer een afscheidsdaad. Als de ACLO eindelijk wordt opgericht en een aantal nieuwe VON-vertegenwoordigers zal bevatten, zal hij gevolgd gaan worden door een ingrijpend vernieuwde volggroep. Hoe deze groep te werk zal gaan, zal mede afhangen van de nieuwe leden. Wie wat voelt voor het volgwerk, waarvan men in dit nummer een aantal resultaten kan lezen, moet eens bellen met de contactpersoon Jan Smits, tel. 020 — 71 14 60.

LBO-coördinatiegroep

In het afgelopen jaar heeft de groep een cursus 'thematisch taalonderwijs' (6 lessen) verzorgd voor de Nascholing Nederlands voor mavo-lbo-leraren. De groep heeft deelgenomen aan het symposium van de NCB in Utrecht en daar een onderdeel 'thematisch taalonderwijs' verzorgd. Verder hebben leden van de groep deelgenomen aan een studiedag van de ABTB in Nijverdal en ook daar waren zij verantwoordelijk voor het onderdeel 'thematisch taalonderwijs'. Voor 1978/79 plande men de volgende activiteiten:

- 1 Verzorging van een cursus 'thematisch taalonderwijs' van 10 avonden in het kader van de Nascholing Nederlands voor mavo-lbo-leraren.
- 2 Medewerking aan de opzet van een cursus 'thematisch taalonderwijs' van 10 middagen op d'Witte Lelie.
- 3 Leden van de groep verlenen op verzoek medewerking aan activiteiten die door de Landelijke Pedagogische Centra worden georganiseerd.
- 4 Leden van de groep verlenen op verzoek medewerking aan symposia e.d. over taalonderwijs.

Werkgroep Pedakne

Pedakne is een werkgroep van leraren Nederlands aan Pedagogische Akademies. De groep bestaat al vrij lang, maar vorig jaar begon men met ongeveer twintig deelnemers aan een nieuwe activiteit: Bespreken en beoordelen van de CMM-nota over Kinderboeken.

Uitgaande van die nota trachtte men te komen tot een ruimer kader waarbinnen men lezen in de basisschool zou willen zien functioneren. Daarbij staat voorop, dat *het lezen* niet een apart vak mag zijn en worden tenminste drie manieren van lezen onderscheiden:

- a voor je plezier lezen,
- b ter informatie lezen,
- c het zogenaamde oplos-lezen.

In het komende jaar wil de groep een reader-achtig boekwerk samenstellen over aanvankelijk en voorbereidend lezen. Uit de inhoud zal moeten blijken, dat lezen in de basisschool niet beperkt blijft binnen de enge grenzen van het vak kinderlandliteratuur (CMM-nota) maar zoals boven aangegeven geplaatst kan worden in een veel ruimer kader.

Ko-Lo-werkgroep

Het bleek in de afgelopen jaren niet goed mogelijk een vaste Ko-Lo-werkgroep bijeen te houden. De oorzaken daarvan zijn waarschijnlijk:

- Naast de drukke dagtaak vraagt dit werk te veel tijd.
- Vaak is de reistijd een bezwaar, de leden woonden te ver uit elkaar.
- Het maken van afspraken is daardoor uiterst moeilijk.

Tenslotte telde de groep nog slechts twee leden. Samen hebben die een programma voorbereid voor een onderwijsdag in Soest. Onderwerp: Het Kringgesprek.

Veel aandacht en tijd is daarbij besteed aan het verslag, met aanvullende op- en aanmerkingen, c.q. praktijksuggesties.

Eveneens is een programma gedraaid over Het Kringgesprek op de R.K. Onderwijsdag te Amsterdam.

Binnenkort gaan de eventueel overgebleven belangstellenden (er heeft zich inmiddels weer één nieuw b.o.-lid gemeld!) bekijken hoe ze verder gaan.

De voorlopige plannen zijn:

- De Ko-Lo-werkgroep regionaler opzetten in verband met reistijd, waarschijnlijk in de omgeving van Rotterdam.
- Meer programma's voorbereiden (vgl. Kringgesprek), zodat men op aanvraag op tournee kan gaan.
- Publiceren: misschien in eerste instantie over het kringgesprek.
- Bezinning op de mogelijkheid zelf prentenboeken te schrijven.

Oprichting Werkgroep KO

In Haarlem en wijde omstreken bestaat sinds 11 oktober een Werkgroep KO. Zes enthousiaste kleuterleidsters houden zich bezig met de integratie ko-lo. Hun aandacht is vooral gericht op het werken met kleuterboeken, op de problematiek rond taalontwikkeling en taalverwerving. In een gezellige sfeer onderzoekt de Werkgroep KO leermiddelen, officiële publikaties en vakliteratuur. Zij probeert verslagen van experimenten te verzamelen en zet ook zelf projectjes op. De bedoeling is dat na een studie van dit soort van onderwerpen, mededelingen gedaan worden waar ieder zijn voordeel mee kan doen. Publikaties kunnen verschijnen in *Moer*, *Interkom* en in vakbladen voor de kleuterleidster. Tijdens de eerste bijeenkomst bleek al gauw dat er veel tijdrovend werk valt te doen. Ook al gaat men met zijn zessen hard ploeteren, dan duurt het toch nog tamelijk lang voordat de eerste resultaten verwacht kunnen worden. Daarom zou het best leuk wezen als er nog een paar leidsters (tussen laten we zeggen Alkmaar en Leiden) kwamen meehelpen. De groep verliest het eigenbelang niet uit het oog: ieder lid wordt van de bijeenkomsten wijzer. Zo kan het algemeen belang gecombineerd worden met het persoonlijk belang en het nuttige met het aangename. Wie zich aangesproken voelt, moet maar even contact opnemen met Leida van der Weijden-Neeffes Hoogwakersbosstraat 6, Noordwijk tel. 01719 — 1 47 13 of met Yvonne Woertman-Rommelse Langweide 3, Zuid-Scharwoude tel. 02260 — 45 29.

Onderwijsdag Amsterdam

Op woensdag 4 oktober was de VON aanwezig op de R.K. Amsterdamse onderwijsdag. Op deze grote onderwijsmanifestatie konden de deelnemers kiezen uit een flink aantal lezingen en andere activiteiten. Namens de VON traden Ellen Loos en Trudy van het Riet op met een programma'tje over het kringgesprek en hield Hans Verweij lezingen over de schooltaal-milieutaalproblematiek en over thematisch taalonderwijs. Op de leermiddelententoonstelling trok de VON-stand veel belangstelling.

Creatief taalonderwijs

Onlangs is ons door een van de auteurs van *Warboek 1, Creatief taalonderwijs, Van klein praten tot groot schrijven!* (Paul Dijkstra, Francien Hageman, Cees Bolle (eindredactie), Purmerend 1973) definitief meegedeeld dat deze publikatie niet herdrukt zal worden. Het spijt ons dat we met dit bericht degenen die belangstelling voor een herdruk getoond hebben, moeten teleurstellen.

VON-conferentie

De VON-conferentie gaat door. Reserveer vast 9 t/m 12 april 1979 hiervoor!

Verslag VON-thema-avond 'Nederlands als vreemde voertaal'

Deze avond werd gehouden op 28 september 1978, 20.00 uur, gebouw RASA te Utrecht, naar aanleiding van *Moer* 1978: 4.

Na een algemene inleiding door VON-voorzitter Hans Verweij werden problemen uit de zaal geïnterpreteerd.

Na de pauze — waarin de videoband 'Meneer Janssen woont naast Mustafa' (Haagse schildersbuurt) werd gedraaid — werden de vragen behandeld door een forum, bestaande uit de schrijvers over dit thema in *Moer* 1978: 4.

Aan het einde van de avond zijn de navolgende actiepunten gesuggereerd:

- 1 Discussie voortzetten in *Moer*.
- 2 Videofilm maken ter beschikking van opleidingsinstituten en bijscholers.
- 3 Centraal VON-adres voor informatie.
- 4 Docenten P.A. en N.L.O. interesseren.

5 Tijdschriftje à la *Interkom* voor lesideeën met betrekking tot anderstaligen.

6 Buitenlandse ervaringen nagaan en daarvan leren.

De organisatoren beraden zich nog over de uitvoering.

Een uitgebreider verslag is aan te vragen bij:

Hans Verweij, Nieuwendammerdijk 83, Amsterdam-N., tel. 020 — 36 84 68.

Contributie 1979

Ondanks het hoge batig saldo over 1977 (zie het financieel overzicht in *Moer* 1978: 5) ziet de VON zich genoodzaakt de contributie in 1979 te verhogen. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat

de VON niet slechts prijsstijgingen moet bijbenen, maar ook nieuwe zaken moet bekostigen:

- De vereniging is zo gegroeid, dat de taak van de administratrice meer dan een halve week in beslag gaat nemen.

- *Moer* zal in dubbelkolomsuitvoering gaan verschijnen, en dus meer tekst bevatten.

- De voor de VON-conferentie van 1979 toegekende subsidie is niet toereikend om het congresnummer van *Moer* te financieren.

De contributie voor 1979 bedraagt f 43,00. Studenten en andere leden met een bruto jaarinkomen van minder dan f 15.000,- hoeven slechts f 26,00 te betalen. Voor leden met een inkomen tussen de f 15.000,- en f 30.000,- per jaar bedraagt de contributie f 35,00.